

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

46. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

17. LISTOPADU 2024

Z obsahu:

Poselství Svatého otce
Františka k 8. Světovému
dni chudých
- strana 2 -

Den pravdy
Bratr Amadeus
- strana 3 -

Svatý Kolumbán
Libor Rösner
- strana 4 -

Spasitel světa
Ct. Fulton J. Sheen
- strana 6 -

Vyzařovat Boží lásku
Oblíbená modlitba
svaté Matky Terezy
- strana 7 -

Bez pokory není pravdy
Ct. Fulton J. Sheen
- strana 9 -

Týden modliteb
za mládež
- strana 9 -

Svatý Jan Berchmans -
vzor mládeže (13)
Koloman Grieger SJ
- strana 10 -

Vienna, chrám sv. Michaela archanděla

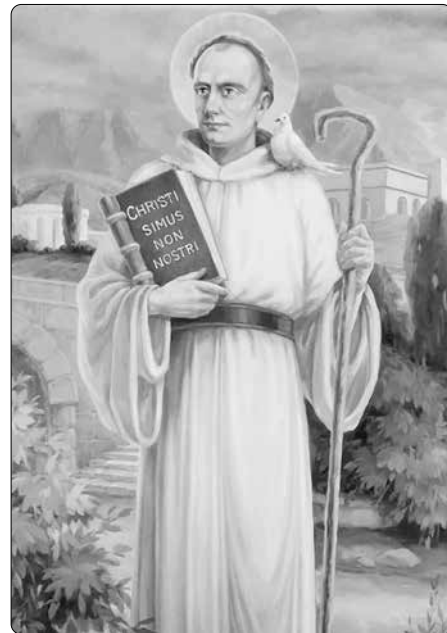
Svatý Kolumbán

Sv. Kilián (Světlo 27/2020), sv. Finián (Světlo 49/2018), sv. Patrik (Světlo 10/2018) – to jsou někteří z irských světců, o nichž jsme na stránkách tohoto týdeníku již psali. Dnes přichází na řadu jeden z největších synů „ostrova světců“, jak se Irsku svého času přezdívalo – sv. Kolumbán, někdy pro účely odlišení od svého jmenovce nazývaný „Mladší“.

Názory na rok Kolumbána a narození v západní části provincie Leinster se různí, nejčastěji zasazují badatelé tuto událost k roku 542, jindy zase k roku 530, ba i k dřívějšímu datu. Podle legendy měla svěřcovka matka před jeho narozením sen, že z jejího lůna vyšlo slunce ozářivší celou zemi. Pocházel z urozeného rodu, což mu zajistilo vynikající domácí učitele

a později i studium v klášteře v Clonardu, tehdy zvaném Cluain Eraird (Erairdovo pole), který spolu s centrem biblických studií založil výše zmiňovaný sv. Finián.

Krom studia se zde Kolumbán musel vypořádávat i se zamilovaností do jisté mladé krasavice. Na hezké dívce mohl oči nechat a jeho touha vbrzku nabyla až nezřízených rozměrů. Od dotěrných myšlenek, jež mu nedávaly spát a jejichž

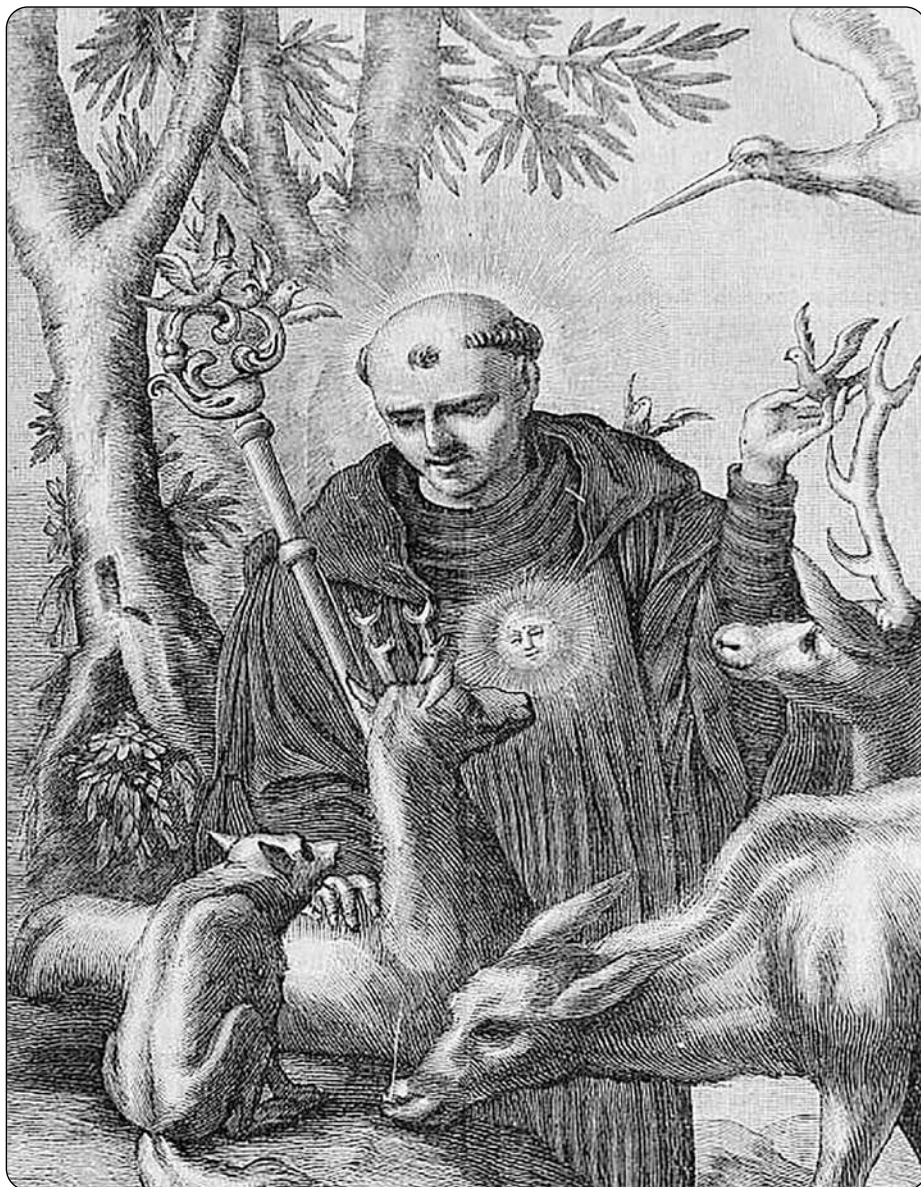

Svatý Kolumbán

hlavním předmětem byla ona dívka, mu pomohla až rada jedné postarší ženy, která mu řekla zhruba toto: dříve bojovala s obdobnými problémy a stálo ji to hodně úsilí, než učinila rozhodný krok, a to opuštění domova. „*Jsi ještě mladý. Pokud zde zůstaneš, nevymaníš se z vleku svých slabostí. Vzchop se a uteč! Vyhní se propasti, do které jich už tolik upadlo.*“

Kolumbán na její radu dal a odešel do kláštera Cluain-Inis. V jeho zdech našel po čase klid, sepsal zde dokonce (nedochovaný) komentář k žalmům, nicméně dlouho se zde nezdržel a pro další léta svého života si zvolil klášter Angor v Bangoru u východního pobřeží dnešního Severního Irsku. Pro Kolumbánův další život mělo toto jeho rozhodnutí velký význam – v Angoru byl totiž opatem ctnostný asketa Comgall, podle jehož vzoru stále ještě mladičký Kolumbán (bylo mu něco málo přes dvacet let) formoval svou osobnost. Stával se z něj příkladný mnich horující pro modlitbu, odříkání a studium. V Angoru též přijal svátost kněžství. A ačkoli až do konce svých dní nepřestal studovat, vštěpovával svým druhům tuto zásadu: „*Nehledej nejvyšší vědění ve slovní disputaci, hledej je v dokonalém dobrém životě, nehledej je jazykem, hledej je vírou, která vychází z prostého srdce a nestojí na dohdech učené bezbožnosti.*“

Možná bychom o něm vůbec nevěděli, ač by žil zbožně a svatě, kdyby se někdy okolo roku 590 nevydal spolu se dva-

Dobové vyobrazení svatého Kolumbána jako poustevníka

náci dalšími mnichy na tzv. „peregrinatio pro Christo“, tj. „pouť pro Krista“, jednu z těch mnoha úžasných iroskotských misií, které Evropě vdechly křesťanského ducha. Jejich kroky vedly ke králi Burgundská, sv. Guntramovi (viz *Světlo* 12/2024), jenž jim dal k dispozici opuštěnou zřezninu římské pevnosti Annegrav, aby tam mohli zřídit poustevnu a zároveň základnu pro své misionářské snažení.

Třináctičlenná skupina irských mnichů s tonzurou v podobě kříže se záhy stala známou v širokém okolí. Se znalostmi nabytými četbou starořímských spisů všeho druhu začali obdělávat půdu, udržovat okolí a vycházeli do něj hlásat Krista. Navíc již od pohledu bylo znát, že jde o muže snažící se všemi dary svého těla žít v přátelství s Kristem, o muže bohabojné, pokorné a odevzdané do Boží vůle. Tak se stalo, že jich už nebylo jen třináct, ale dvacet, třicet, padesát. Král proto vyslyšel Kolumbánovo přání a poskytl mnišské komunitě k užívání další objekt – ruiny antických lázní Luxeuil, z nichž oni vybudovali nový klášter a díky tomu mohli rozrůstající se komunitu dále rozšířit.

Členem této nově vzniklé komunity se stal rovněž Kolumbán, který založil později ještě klášter ve Fontaines. Vypracoval přísné řádové stanovy *Regula monachorum* a k nim i přídavek nazvaný *Regula coenobialis*, sloužící jako jakýsi manuál k řešení přestupků mnichů. Vznikl jednak na základě zkušeností z Angoru, jednak ze zkušeností z návštěvy opatství v Lerinsu, jehož věhlas ho přitáhl. Jím vyhotovené stanovy ukládaly například den bez jídla nebo dva dny o chlebu a vodě, popř. dvě stě ran prutem za důvěrný rozhovor se ženou, šest ran prutem za zapovězená slova „moje“ či „tvoje“. Stejný trest čekal kněze, který by k oltáři přistoupil neoholený nebo s neostříhanými nehty. Fortnýř neplnící své povinnosti mohl být potrestán padesáti ranami.

Kdo by usoudil, že následkem takto tuhé disciplíny začaly řady mnichů v těchto třech burgundských kláštorech řádnout, byl by na velkém omylu. Kolumbánova přísnost neznající diskuse naopak další adepty přitahovala, takže brzy obývalo prostory klášterů Annegrav, Luxeuil a Fontaines na dvě stě mužů toužících po úzkém vztahu s Pánem Ježíšem. Později ale tyto Kolumbánovy regule nahra-

dila mírnější řeholní pravidla sv. Benedikta z Nursie.

Kolumbán po svých duchovních synech hodně vyžadoval, snažil se je vést k tomu, aby nežili polovičatě, aby se snažili žít co možná nejvěrněji k obrazu Božímu, k němuž byli stvořeni. „*Nemalujeme obraz, který s ním nemá nic společného.*“

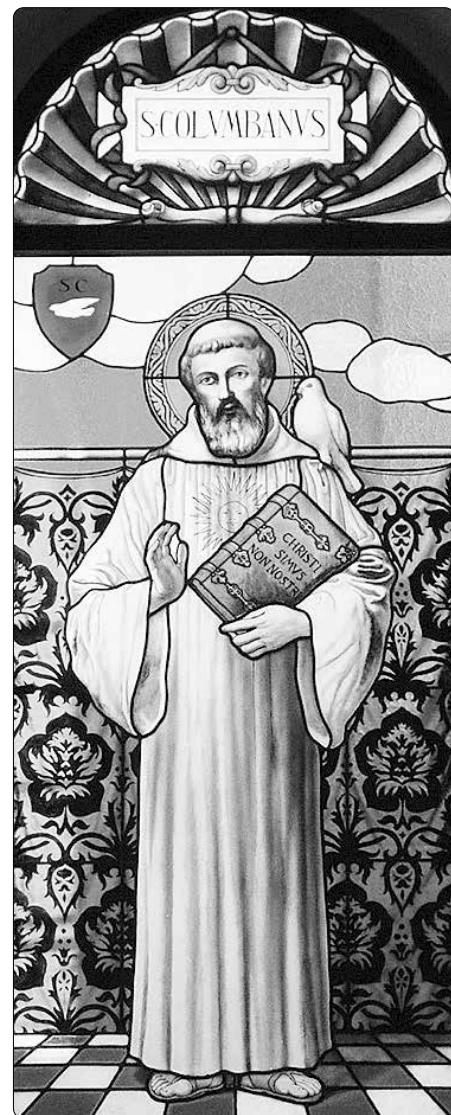
Přísný byl Kolumbán i směrem ven z kláštera, zvláště pokud se záležitost týkala Božích či církevních zákonů. Tak například pranýřoval krále Theudericha II. za vytrvalé vydržování si konkubíny Brunhildy. Nepřestal ani po výhrůžkách, odmítl udělit požehnání jeho nemanželským synům, čímž by je legitimizoval. Proto se jej zhýralý panovník pokusil zbavit a dopravit ho zpět do Irska. Loď však hned po vyplutí uvázla na mělčině, což její kapitán vnímal jako Boží vůli, načež navzdory vědomí, že na jeho hlavu dopadne Theuderichův hněv pro neuposlechnutí rozkazu, vysadil Kolumbána i ostatní mnichy z luxeuilské komunity zpátky na břeh.

Kolumbán se svými druhy se do Luxeuilu nevrátil. Plavili se místo toho proti proudu Rýna k Curyšskému jezeru a poté se vydali hlásat radostnou zvěst germánskému kmenu Alamanů žijících zhruba v dnešním Švýcarsku. Založili zde klášter Bregenz. Po nějaké době zamířila většina z nich do Itálie, zanechávajíc v čele kláštera přehorlivého sv. Havla. V Miláně byli přijati králem Langobardů Agilulfem. Ten Kolumbánovi věnoval pozemek v Bobbiu a on na něm vybudoval jeden z nejvýznamnějších italských klášterů vůbec, středisko duchovního života a vysoké kultury, v němž jednu dobu žilo až sto padesát mnichů a jenž pro severní Itálii znamenal totéž, co Monte Cassino pro Itálii jižní a střední.

Tento irský světec neměl vliv pouze na život několika klášterů, ale i na dění v celé církvi. Byl to on, komu se přiřítají hlavní zásluhy za rozšíření ušní svaté zpovědi, kterou razil jak osobně, tak skrze spis *De poenitentiarum misura taxanda*. Psal i papeži Bonifácovi IV. ohledně ariánského bludu, se kterým se sám při svých misiích musel setkávat.

Kolumbán zemřel 23. listopadu 615 a jeho tělesné pozůstatky spočívají v kryptě jemu zasvěcené baziliky v Bobbiu. V místním muzeu je přechovávána i jeho dřevěná misa a také nůž, kterým si krájel pokrm.

Svatý Kolumbán je patronem Irska, pivovarů a psychicky narušených osob, bývá vzýván i při povodních. Zobrazován bývá jako vousatý mnich s knihou, jako opat či jako poustevník s medvědem – ten odkazuje na legendu, podle níž se chtěl Kolumbán načas usadit v jeskyni, aby tam žil jako poustevník. Tu ale obýval medvěd, který ji však na světcův příkaz poslušně opustil.

*Svatý Kolumbán, vitráž okna krypty opatství v Bobbiu. Klášter v Bobbiu (italsky *Abbazia di San Colombano*) byl založen irským mnichem svatým Kolumbánem v roce 614, kolem kláštera později v provincii Piacenza vyrostlo město Bobbio. Klášter zasvěcený svatému Kolumbánovi byl známý jako centrum odporu proti arianismu a jako jedna z největších knihoven středověku. Opatství a kostel byly benediktinům zabaveny francouzskými okupačními vojsky v roce 1803 a tehdy bylo opatství zrušeno.*

